
BOJOVNICE DONBASU

BOJOVNICE DONBASU

Předmluva Levé perspektivy

Vážená čtenářko, vážený čtenáři,

dostala se vám do ruky publikace, která přináší příběhy tří žen z Donbasu, které spojuje služba v řadách povstaleckých milic a přesvědčení o povinnosti jít bránit svou vlast proti fašismu a oligarchům, které ji ohrožují. Anna Novorosijská, Naděžda Keničová a Taťána Rybalková jsou zástupkyně ženského pohlaví střední a mladší generace, které prokázaly odvahu postavit se za správnou věc a riskovat při tom i vlastní život. V tom mohou být vzorem nejen mnohým dalším ženám a mužům v Donbasu, ale i lidem v obdobné situaci jinde ve světě. Pokrokoví, demokraticky smýšlející lidé napříč kontinenty obdivují bojové výsledky i vůdčí organizační schopnosti kurdských Ženských sebeobraných oddílů YPJ ve válce proti Islámskému státu a jiným džihádistickým skupinám v Sýrii; Není jediný důvod, proč bychom stejným obdivem a respektem měli šetřit, jde-li o hrdinky Novoruska!

V brožurce zveřejňujeme rozhovory se zmíněnými ženami, které proběhly od léta 2015 do ledna 2016 a které byly v anglickém překladu zveřejněny na blogu *Red Star Over Donbass*. Z téhož blogu pochází i použité fotografie.

Rozhovory s Annou Novorosijskou a Naděždou Keničovou jsou zveřejněny v českém jazyce poprvé.

Přejeme našim čtenářkám a čtenářům příjemné čtení. Ať žije socialistický Donbas!

Nikola Čech, Levá perspektiva, duben 2016

Anna Novorosijská: „Lepší být zpříma zastřelen do hrudi, než mít vkleče vražený nůž do zad“

Alčevsk, Luganská lidová republika, 18. srpna 2015. Rozhovor Alexandra Alexejeva (AA) s bojovnicí a válečnou dopisovatelkou brigády Přízrak Alexeje Mozgového, Annou Novorosijskou (AN) přezdívanou „Bagíra“ (panter).

AA: Anno, řekni mně, co tě přimělo vstoupit do brigády Přízrak?

AN: Svoji účast v řadách milice jsem začala u San Sanyče Bednova (Batman). Byli jsme tehdy součástí 4. brigády lidových milic Luganské lidové republiky (LLR). Byla jsem ve službě a měla respektovanou pozici s hodností poručice.

Věřím, že když jdou lidé bránit svoji vlast, nemyslí na peníze, a i když dosáhnou „vysoce vlivných“ funkcí a hodností a dokonce i dobré mzdy, stále mohou zůstat stejní jako ostatní milicionáři, kteří riskují život pro národ a vlast.

Je to zásadní rozdíl oproti takovým vojákům, kteří jdou „sloužit“ vlasti pouze pod příslibem žoldu. Jaký obránce země to pak může být? Jde jen o sobce. Ve 4. brigádě se začalo objevovat právě mnoho takových lidí, kteří hledali pouze výhody sami pro sebe. Proto jsem tam po smrti Batmana už nemohla zůstat. Ani hodnost, ani funkce, ani dobrý plat nemohly převážit mé životní postoje a potřebu zůstat mezi lidmi hodnými nést titul obránců Novoruska. A právě takové bojovníky i velitele jsem našla v brigádě Přízrak.

AA: Co v brigádě vykonáváš?

AN: Jsem válečnou dopisovatelkou.

AA: Měla jsi zpočátku strach jít bojovat a chopit se zbraně?

AN: Každý normální člověk zažívá strach. Někdo víc, někdo méně, a to je normální. Nebojovala jsem přímo na frontě, ale zažila jsem bombardování.

V první okamžik je to děsivé, ale pak si na to člověk zvykne. Někdy vás hněv za padlé kamarády převáží jako jazýček na vahách a na dlouhou dobu z vás dostane strach pryč.

AA: Jaké vlastnosti by podle tebe měla mít skutečná bojovnice?

AN: Podle mě by to měly být morální kvality, které se nemění ze dne na den, určité životní krédo žít a myslet nejen na sebe, a samozřejmě i psychickou odolnost, silnou vůli a charakter. Ale ať je to jakkoliv, žena by přes všechno nikdy neměla zapomenout, že je ženou.

AA: Čím se v životě kromě vojenské služby zabýváš?

AN: Před válkou jsem měla mnoho různých koníčků a zájmů, zejména několik řemesel. Dnes se během svých vzácných chvil volna věnuji četbě knih, práci s dětmi a někdy se snažím plést. V zásadě ale nemám moc volného času.

AA: Jakou máš povahu?

AN: Moje povaha je dost náročná a vyžadující. Jsem klidná a milá, ale také se umím rozčílit. Hodně lidí si plete moji klidnost a laskavost se slabostí, a to je velká chyba. Moji kamarádi z dětství mně přezdívali sopka, protože když je sopka v klidu, všechno vypadá v pořádku, ale nevidíte, jak v ní vře láva. A když začne výbuch, pak litujete. Neodpouštím urážky a nevděk. Nejsem dlouho nějak zlá, jenom se pak už s takovými lidmi nebavím nebo jim nepomáhám.

AA: Jak zareagovali tvoji přátelé a rodiče, když se dozvěděli, že jsi vstoupila do milice?

AN: Rodiče docela klidně – věděli, že když se pro něco rozhodnu, neznám cestu zpátky. Přátelé pak různě. Někteří mě podporují a jiní říkají, že je to šílené, že bojování není pro ženské.

AA: Kdy si poprvé vzala do ruky zbraň?

AN: V listopadu 2014, když se „Batmanův“ tým rychlé reakce stal součástí 4. brigády lidových milic LLR.

AA: Myslíš, že se můžeme něčemu naučit od Alexeje Borisoviče Mozgového, ačkoliv už není mezi námi?

AN: V první řadě lásku k lidem, být čestnou a nesobeckou osobou. Jeho smrt nám nezabrání, aby pro nás nezůstal příkladem.

AA: Kdy myslíš, že skončí tato válka a kdo v ní zvítězí?

AN: Sašo, tato válka ještě dlouho neskončí, protože teprve sotva začala. Skončí vítězstvím spravedlnosti pro lidi.

AA: Kdo je za válku zodpovědný?

AN: Oligarchové a americký imperialismus

AA: Máš nějaké motto?

AN: Ano: „Lepší být zpříma zastřelen do hrudi, než mít vkleče vražený nůž do zad“.

AA: Díky moc za rozhovor.

Anna Novorosijská

Naděžda Keničová: „Mrtvej nácek, dobrej nácek“

Naděždě Keničové je 20 let. Narodila se v Popasné, v Luganské oblasti. Když do její země přišla ukrajinská armáda – v Donbase považovaná za okupanty – vzala do ruky zbraň. Tisíce mladých lidí, chlapců i dívek vzalo do ruky zbraně. Pro ně není boj proti fašismu frází z učebnic dějepisu a jejich každodenní život je plný nebezpečí i odvahy. Rozhovor vedl Alexej Albu (marxistická organizace Borotba), publikováno 30. prosince 2015.

AA: Nad'o, řekni nám, jak ses dostala k milici?

NK: Do milice jsem vstoupila v dubnu 2014, kdy úřady v Kyjevě poslali do našich měst jednotky pořádkové policie Alfa. Začala jsem aktivně pomáhat lidem, kteří povstali na obranu Donbasu. Zbraň jsem vzala do ruky 23. května 2014 v Severodoněcku, když mně bylo 18 let. Vstoupila jsem do pluku Pavla Leonidoviče Dremova.

AA: Co tě přimělo jít bojovat? Přece jen, mnoho tvých vrstevníků raději z oblasti bojů odešlo.

NK: Události se vyvrbily tak, že Popasná zůstala pod ukrajinskou okupací a všichni aktivní účastníci Antimajdanu včetně mě se stali hledanými. Ukrajínští nacionalisté mi od začátku posílali výhružné vzkazy, že moje rodina bude zavražděna, že moje sestra půjde do bordelu dělat... víš co, každý viděl, k čemu dochází ve Slavjansku, Kramatorsku a nechtěli jsme, aby se stejné věci děly i Popasné. Mám malou sestru a nechci, aby seděla ve vězení. Chtěla bych, aby lidé mohli klidně žít ve svých městech, poklidně chodit do lesa a nebát se výbuchů, svištění kulek... chtěla jsem, aby naše děti nikdy nezažily to, k čemu došlo ve Slavjansku, Kramatorsku a dalších tehdejších místech bojů. Nemohla jsem se s tím smířit, a tak jsem vzala do ruky zbraň. Neuměla bych jednat jinak. Všichni moji přátelé říkají, že je vůbec nepřekvapuje, že jsem tady, protože se vždycky snažím postavit i za ostatní. Mám hodně vyvinutý smysl pro spravedlnost. Aspoň doufám (směje se).

Faktem je, že se mi vůbec nelíbilo, že mnoho místních mužů uteklo na Krym a do jiných oblastí Ruska. Chápu, že odešli mladí lidé a ženy. Na druhou stranu mnoho mladých zůstalo a pomáhají nám, jak mohou, například nám opravují naší výstroj. Ale mnoho těch, kdo mohli vzít do ruky zbraň, nás nechalo na holičkách.

AA: Co v milici děláš a jaké máš úkoly?

NK: Nyní jsem v oddílu houfnic. Strávila jsem dva měsíce učením od signalizátorů, takže nyní mohou zaměřovat přesnou palbu. Předtím jsem strávila půl roku ve výzvědné službě.

AA: Jaký nejhorší okamžik si během své služby zažila?

NK: Bylo to ve městě Pervomajsk začátkem loňského [myšleno 2014] srpna. Ve městě se už bojovalo, do města došla ukrajinská armáda, zatarasila ulice svými obrněnými vozidly a po okolí rozmístila ostřelovače. My jsme přijeli dezorganizovaní a roztahaní do všech směrů: někdo byl v lese, někdo v okolí, někdo v ulicích a snažili jsme se zjistit, jaká je situace... A já začala dělat ostřelovačku. Na poslední chvíli jsem vyfasovala dalekohled přidělaný k přilbě, ale vzala jsem si ho, protože ostatní měli tehdy na starost jiné věci. A když začala střelba, zalehla jsem za strom a snažila se utéct. Schovala jsem hlavu za větev a v tu chvíli zasvištěla kolem větve kulka a kus dřeva mi odřel nos. V tu chvíli se ve mně všechno obrátilo vzhůru nohama. Pochopila jsem, že jsem se narodila pod šťastnou hvězdou. Ani „grady“ ani „chrpy“ [slangové označení raket], které vybuchovaly docela blízko mě, se s tím nedají srovnat. Budu si to pamatovat po zbytek svého života.

AA: Brali jste zajatce?

NK: Musela jsem se účastnit jejich zatýkání. Sama jsem nikoho jednotlivě nezatkla. Zadrželi jsme různé subverzivní skupiny, vyzvědače... Pravidlem bylo, že nás o nich informovali místní obyvatelé. Sledovali jsme je, a když se informace potvrdila, tak jsme je zatkli. Obsadili jsme jejich zdánlivě bezpečné domy a sklepení, kde se ukrývali. Pak ovšem začali bédovat, že se tam objevili pouhou náhodou a že to všechno je nedorozumění.

AA: Probíhalo během zatčení a vyšetřování nějaké mučení? Jak se zacházelo se zajatci?

NK: Během zatčení jsme násilí použili pouze v případě, kdy zadržení kladli odpor. A vyšetřování vždy začalo neutrální rozpravou. Máš žízeň? – Napij se. Potřebuješ na záchod? – Nemusíš se ptát. Chceš cigaretu? – Vezmi si. Jídlo dostávali stejné jako my. Ale když jsme při výslechu měli jasné důkazy a zadržený odmítal vypovídat, bylo nutné k nim mluvit jiným tónem. Ale samozřejmě, žádné jehly pod nehty, žádné bodání kůly, věšení na strop nebo uřezávání uší (směje se).

AA: Můžeš mi něco říct o nějakém konkrétním případě?

NK: Pamatuji si případ, kdy jsme zadrželi špiona. Sledovali jsme ho dlouhou dobu a měli naprosto jasné důkazy, že se zúčastnil ostřelování pokojných lokalit. A on mi během výslechu začal povídat, jak se tam ocitl náhodou, že se ztratil v Severodoněcku a že s válkou nemá nic společného. A to přesto, že jsme u něj našli topografické mapy a pas s místem pobytu v Chersonu. Bylo jasné, že si z nás snaží dělat blázny. V pasu jsme našli fotografii jeho rodiny, ukázali jsme mu ji a zeptali se ho: „Chceš je ještě někdy vidět? Zavřeme tě do sklepa a nebudeš vědět, kdy je znovu uvidíš. Stojí ti tvá vojenská služba za to? Raději s námi spolupracuj.“ To na něj zjevně hodně zapůsobilo a pověděl nám všechno. Řekl, že ho jeho vojenští nadřízení varovali, že pokud nebude poslouchat, zničí jeho rodinu, a tak souhlasil plnit jejich rozkazy.

AA: Viděla jsi ukrajinské neonacisty?

NK: Jasně, několikrát jsem je viděla ve svém zaměřovači (směje se). Můžu ti vyprávět o prvním případě. Sledovali jsme jednu skupinu, jak se fotografuje se zbraněmi a vlajkou s hákovým křížem uprostřed. Byla jsem v tu chvíli tak naštvaná kvůli svému pradědovi, kterého zabili nacisté, že jsem toho nácka rychle poslala do Valhally. Hodně lidí říká, že v tu chvíli Vás zaplaví výčitky svědomí, nebo Vám budou pronásledovat noční můry, ale nic takového se mi nestalo. Nelituju jediné kulky. Mrtvej nácek, dobrej nácek.

AA: A co by si ráda vzkázala ukrajinským úřadům?

NK: (vypíáno). Přestaňte myslet na sebe, v sázce jsou lidské životy. Už jste si z války namastili kapsy až moc. Víš, jak říkají, že štěstí jednoho nemůže být postaveno na neštěstí druhého. Všichni víme, že kvůli našim zmařeným životům vydělávají miliony.

AA: A co by si vzkázala ukrajinským jednotkám na druhé straně fronty?

NK: Pokud jde o odvedence, všichni chápeme, že sem nepřišli dobrovolně, že sem byli posláni. Ale stejně, já věřím tomu, že každý z nich si mohl vybrat: zůstanu otrokem, nebo si sám udělám představu o tom, co se děje. Pokud nesouhlasí s vládnoucím režimem na Ukrajině, mohou bojovat ruku v ruce s námi. Mimochodem, řada z nich situaci pochopila a přešla na naši stranu. Nemůžu říct, že masově, ale takové případy jsou.

AA: Za co bojuješ ty?

NK: Za svoji rodinu, lidi ve městě, za svobodu a za novou zemi.

AA: A co bys chtěla, aby bylo, když zvítězíme?

NK: Aby bylo všechno jako dřív.

AA: Jako dřív – myslíš jako za Janukovyče? Nebo jako v dobách Sovětského svazu, nebo carského Ruska?

NK: Ráda bych mír, návrat k normálnímu pořádku, aby každý měl práci a možnost se uplatnit. Chtěla bych, aby mladí lidé měli možnost jít na školy a získat vzdělání a aby všichni důchodci dostávali normální penze a ne almužny.

AA: A jak by tato nová země měla vypadat?

NK: Chtěla bych, aby po válce měl každý rovná práva, všichni lidé měli možnost založit rodinu, zabezpečit ji a normálně žít. Chci zemi, kde se staří lidé nebudou muset hrabat v odpadcích, aby našli jídlo, a kde se z mladých nebudou stávat notoričtí opilci. Ráda bych zažila zemi, kde moc náleží lidem a myslím tím čestné a důstojné lidi a ne oligarchy, spekulanty a šmejdy. Jsem si jistá, že se dočkám.

Naděžda Keničová

Tat'ána Rybalková: Mír na Donbase bude až po svržení kyjevského režimu!

Když Tat'ána Rybalková, rodačka z Mariupole, utekla z kyjevských mučireň, nesložila ruce a přihlásila si jako dobrovolnice v brigádě Přízrak. 9. ledna 2016, rozhovor vedl Alexej Albu (marxistická organizace Borotba).

Albu: Pověz nám něco o sobě. Co jsi dělala před válkou, kým jsi byla?

Tat'ána Rybalková: Před válkou jsem pracovala v ocelárně v Mariupoli a to až do okamžiku, kdy mě zatkli. Od roku 2010 jsem byla členkou Komunistické strany Ukrajiny a opakovaně jsem byla zvolena do funkce tajemnice místní organizace, členky okresního výboru a pomocné tajemnice okresního výboru.

V únoru jsem se stala vedoucí městského Antifašistického výboru. Účastnila jsem se demonstrací a protestů. Od dubna 2014 jsem se také stala členkou zakladatelské skupiny zástupců Doněcké lidové republiky (DLR) v Mariupoli. Po referendu z 11. května 2014 jsem byla členkou městské

komise. Od června jsem až do dne svého únosu sbírala humanitární pomoc (potravin, oblečení, léky) pro naše chlapce bojující v milici. Lidé ale moc nedávali – v Ukrajinci okupovaném městě to bylo nebezpečné. Jinými slovy, dokonce i pod tlakem ukrajinských nacionalistů jsme pokračovali v boji za lidovou moc proti nacistům a jejich přísluhovačům.

Albu: Jak došlo k tvému zatčení?

Tat'ána Rybalková: Šla jsem do práce na noční směnu. Jenom deset metrů od mého domu přijela „GAZella“ [automobil z produkce GAZ]. Neznámí lidé mi přehodili pytel přes hlavu a odvěkli mě do auta. Už za jízdy mě hodně bili. Několikrát jsme zastavili, vyvěkli mě, srazili na kolena a znovu mě bili. „Budeš zastřelena.“ Jak jsem se později dozvěděla, šlo o neonacisty z praporu Azov.

Když mě dotáhli do svého tábora umístěného na území mariupolského letiště, hodili mě do cely o rozměrech 1×2 a výšce 2 metry. Ještě ten den, aniž by mi sundali pytel a pouta, jsem šla k výslechu. Výslech byl brutální – vytáhli mě do výšky, topili v cisternách s vodou a mučili elektrošoky. Bili mě po celém těle, zejména do hlavy. Byla jsem odvedena „k zastřelení“ (přiložili mě k hlavě hlavě kulometu a napodobovali popravu) a uvězněna v nějaké díře spolu s mrtvolami. Trvalo to deset dní a pak mě převzala ukrajinská tajná služba (SBU). Ta mě obvinila ze „zrady“, „terorismu“ a „separatismu“.

Albu: Jaké podmínky pro válečné zajatce a politické vězně ve vězení panovaly?

Tat'ána Rybalková: Jak už jsem řekla, prvních deset dní jsem strávila v táboře Azov. Tam jsem dostávala jídlo jednou denně a mučili mě. Musela jsem spát na betonové podlaze. Pak jsem byla 56 dní ve vězení. Poměr vězňů k dozorcům byl normální. Chodila jsem na výslechy k SBU; nebili mě, ale hodně na mě psychologicky tlačili a vydírali mě.

Albu: Jak se ti podařilo dostat pryč?

Tat'ána Rybalková: Po vyjednávání v Minsku v prosinci 2014 jsem se ocitla na seznamu válečných zajatců určených na výměnu. Výměna se odehrála v oblasti Yasinuvaty (DLR). Chtěla bych říct několik slov o zacházení s vězni. Mluvili o nás jako o dobytku a dokonce i hůř. Na výměnu nás vezli ve vydýchaných autobusech, spoutané v poutech

a ještě připevněné k sedadlům lepicí páskou. Mezi námi byli také čtyři těžce zranění povstalci, kteří celou cestu, která trvala 20 hodin, trpěli bolestí, aniž by jim někdo pomohl. Nejvíce nás naštvalo, že lidé, za které jsme byli vyměněni, vypadali jako by přišli z lázni, zatímco my byli potlučení a polámání.

Albu: A co děláš teď?

Tat'ána Rybalková: Dnes jsem vojákem brigády Přízrak a velitelkou vojenských ubikací.

Albu: Proč podle tebe dala Komunistická strana [Ukrajiny] od vzpoury na Jihovýchodě ruce pryč?

Tat'ána Rybalková: Nemluví se mi o tom vůbec dobře, protože jsem sama byla členkou strany, a je to dost bolestná zkušenost, ale vedení Komunistické strany [Ukrajiny] je ostudou komunistického hnutí. Myslím si, že se vykašlali na povstání v Donbase kvůli tomu, že vedení strany je zkorumpované a nechtělo se „ušpinit“, kdyby se povstání nezdařilo.

Albu: Je podle tebe dnes možné vytvořit ženské bojové jednotky podobně jako existují ženské sebeobrané jednotky v Kurdistánu? Potřebujeme něco takového?

Tat'ána Rybalková: Ta možnost by tu byla – v armádě máme mnoho žen a mnoho dalších by chtělo bojovat. Myslím si, že něco takového i potřebujeme: Bohužel, hodně mužů uteklo do Ruska, nebo si myslelo, že jich k obraně země není zapotřebí. Samozřejmě že ne všichni, omlouvám se, ale vnímám to jako určitou hanbu mužských obyvatel Donbasu. Ne všichni šli bránit svoji zemi, svoji milovanou zemi a mnoho raději uteklo.

Albu: Jak se v luganské milici zachází se ženami?

Tat'ána Rybalková: V brigádě je to v zásadě dobré, ale zase, bohužel, to neplatí pro všechny muže. A pokud jde o celou Luganskou lidovou republiku, nemohu říct. Myslím si, že armáda není moc ochotná přijímat ženy a klade si podmínky: nejvyšší věk 35 let a předchozí vojenský výcvik.

Albu: A co bys vzkázala těm, kteří stojí na druhé straně fronty?

Tat'ána Rybalková: Jelikož jsem Ukrajinka (podle páté kolonky v sovětském pase a protože mí předci byli záporožští Kozáci), chtěla bych

jim říct tohle. Kluci! Náš společný nepřítel sedí v kyjevském parlamentu a ve Washingtonu. Rusko je země, která nám „utírala nosánky“ a opatrovala nás. Rusové, Bělorusové a Ukrajinci jsou jeden lid!! Přišli jste do naší země, zabijíte nás a mezitím vám prodávají domov i rodinu strýčku Samovi. Nesmysly o Velké Ukrajině, kterými vás krmí, jsou úplnou komedií. Nemáte důvod s námi bojovat, ale vezměte zbraně a jeďte do Kyjeva odstranit klíště z naší země. V naší zemi bude mír, až když svrheme vládu junty (která se jí zmocnila po nelegálním ozbrojeném převratu). Ženou vás na jatka, dělají z vás předmět licitací, ale když jste zranění, nikdo vám nepomůže, a když umřete, nikdo nepomůže vaší rodině. Když vás poslali do Donbasu, tak vás odepsali. Myslete! Umíráte jen proto, aby Jaceňuk, Porošenko, Turčinov, Tymošenkova a další jim podobní v Kyjevě byli ještě bohatší, než jsou.

Albu: A jak si představuješ svoji zemi, až zvítězíme?

Tat'ána Rybalková: Jedině jako socialistickou a v přátelství s Ruskem.

Tat'ána Rybalková

Vydala Levá perspektiva, 2016, Praha
1. vydání v počtu 150 ks, vlastním nákladem